

LUKAS

3

Johannes de Doper roept Israël op tot bekering met het oog op het naderende oordeel.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/3

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Johannes en Jezus zijn volwassen	2 min	4
2	Lukas dateert het optreden van Johannes	3 min	5
3	De Romeinse machthebbers rond Israël	2 min	6
4	Annas, Kajafas en Gods onbekende profeet	3 min	7
5	Bekering, doop en vergeving	2 min	8
6	De doop als teken van innerlijke bekering	4 min	10
7	Johannes bereidt de weg van de Heer	4 min	12
8	De weg voor de komende Koning effenen	2 min	14
9	De komende toorn over Israël	3 min	15
10	Maleachi over oordeel en genezing	2 min	17
11	Johannes komt in de geest van Elia	2 min	18
12	Afstamming van Abraham redt niemand	3 min	20
13	De ware kinderen van Abraham	2 min	22
14	Vruchten en werken van bekering	3 min	24

15	Wat echte bekering betekent	2 min	26
16	Bekering verandert hart en gedrag	2 min	27
17	Delen met armen als vrucht van bekering	4 min	28
18	Eerlijkheid voor tollenaars en soldaten	3 min	30
19	Josephus over Johannes en de doop	2 min	32
20	Josephus over Herodes en Johannes' dood	2 min	33
21	De sterkere doopt met Geest en vuur	3 min	34
22	De vuurdoop als oordeel	3 min	36
23	De betekenis van onuitblusbaar vuur	5 min	37
24	De doop van Jezus en de stem uit de hemel	2 min	40
25	De twee geslachtsregisters van Jezus	2 min	42
26	Jezus' afstamming via Nathan	2 min	43
27	Het geslachtsregister van Maria	4 min	44
	Om verder te lezen		46

1

Johannes en Jezus zijn volwassen

We komen nu bij Lukas hoofdstuk 3, en zowel Johannes de Doper als Jezus zijn volwassen geworden. We hebben in hoofdstuk 1 over de geboorte van Johannes de Doper gelezen. In hoofdstuk 1, vers 80, het laatste vers van hoofdstuk 1, werd over hem gezegd:

Het kind groeide op en werd gesterkt in de geest, en het verbleef in de woestijnen tot de dag van zijn verschijning aan Israël.

LUKAS 1:80

In hoofdstuk 3 lezen we over die dag, over die verschijning van Johannes aan Israël.

Ook lezen we in het laatste vers van hoofdstuk 2 over Jezus:

En Jezus nam toe in wijsheid en in grootte en in genade bij God en de mensen.

LUKAS 2:52

Aan het einde van hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 hebben we dus samenvattende uitspraken over het opgroeien van deze twee jongens. Wanneer we bij hoofdstuk 3 komen, zijn er sinds hoofdstuk 2 achttien jaar verstreken. Aan het einde van hoofdstuk 2 was Jezus twaalf jaar oud. In hoofdstuk 3, vers 23, zullen we zien dat Jezus op dit moment ongeveer dertig is. Er staat:

En Hij, Jezus, was ongeveer dertig jaar toen Hij Zijn dienstwerk begon. Hij was, naar men dacht, de Zoon van Jozef, de zoon van Heli,

LUKAS 3:23

Daarom was Johannes ook ongeveer dertig jaar oud. Blijkbaar scheelden ze zes maanden in leeftijd. We weten in elk geval dat Elisabet zes maanden zwanger was van Johannes toen de engel bij Maria kwam. Als we aannemen dat Maria kort daarna zwanger werd, dan zal er waarschijnlijk ongeveer een halfjaar verschil tussen hun leeftijden hebben gezeten.

2

Lukas dateert het optreden van Johannes

Lukas gaat veel zorgvuldiger te werk dan enige andere schrijver in het Nieuwe Testament wanneer hij de heilsgeschiedenis met de wereldgeschiedenis verbindt. Hij laat ons weten wat er tegelijkertijd in de wereld gaande was en stelt de precieze tijd en datum vast van de gebeurtenissen die hij vastlegt. De andere evangeliën nemen niet de moeite om dat te doen. Aan het begin van hoofdstuk 3 geeft hij een tamelijk uitvoerige aanduiding van het jaar waarover we het hier hebben. Hij zegt:

In het vijftiende jaar van de regering van keizer Tiberius, toen Pontius Pilatus stadhouder was over Judea, Herodes viervorst over Galilea, zijn broer Filippus viervorst over Iturea en over het land Trachonitis, en Lysanias viervorst over Abilene, onder de hogepriesters Annas en Kajafas, geschiedde het woord van God tot Johannes, de zoon van Zacharias, in de woestijn. En hij kwam in heel de omgeving van de Jordaan en predikte een doop van bekering tot vergeving van zonden, zoals geschreven staat in het boek van de woorden van de profeet Jesaja: De stem van iemand die roept in de woestijn: Maak de weg van de Heere gereed, maak Zijn paden recht. Elk dal zal gevuld worden en elke berg en heuvel zal geslecht worden; de kromme wegen zullen recht worden en de oneffen tot effen wegen; en alle vlees zal de zaligheid zien die van God komt.

LUKAS 3:1-6

Aan de hand van de verschillende genoemde machthebbers en hogepriesters kunnen we vrijwel vaststellen in welk jaar dit gebeurde. Er staat dat het het vijftiende regeringsjaar van keizer Tiberius is. Tiberius werd in het jaar 14 na Christus keizer. De Romeinen rekenden regeringsjaren echter vanaf september van het betreffende jaar, en hij werd een maand vóór september koning. Nadat hij één maand had geregeerd, begon dus het tweede jaar van zijn regering. Daarom regeerde hij tussen zijn machtsovername en het optreden van Johannes geen veertien volledige jaren, maar dertien volledige jaren. Het was het vijftiende jaar. Technisch gezien geloven geleerden dat dit het jaar 27 na Christus was.

De bediening van Jezus duurde, zoals we weten, tweeënhalf of drieënhalf jaar. Daarover bestaat enige onenigheid, omdat we er geen exacte informatie over krijgen. Maar we kunnen berekenen dat de bediening van Jezus minstens tweeënhalf, zo niet drieënhalf jaar duurde. Het begin van de bedieningen van Johannes en Jezus valt dus in het jaar 27 na Christus. Jezus zou dan vermoedelijk in het jaar 30 na Christus, of daaromtrent, gekruisigd zijn.

3

De Romeinse machthebbers rond Israël

Pontius Pilatus was de stadhouder van Judea toen Jezus Zijn bediening begon en natuurlijk ook toen Jezus stierf. Hij was de stadhouder voor wie Jezus terechtstond. Zijn bestuur daar duurde van het jaar 26 tot het jaar 36 na Christus. Pontius Pilatus bekleedde die positie dus van het jaar 26 tot het jaar 36 na Christus.

Herodes, de viervorst van Galilea, regeerde vanaf het jaar 4 voor Christus, toen zijn vader Herodes de Grote stierf, tot het jaar 39 na Christus. Herodes was dus in feite langer aan de macht dan Jezus leefde. Jezus werd vlak vóór het jaar 4 voor Christus geboren, vlak voordat Herodes stierf. Dit is Herodes Antipas, de zoon van Herodes de Grote. Er zijn veel Herodessen in de Bijbel. Hij kwam aan de macht na de dood van zijn vader en regeerde over Galilea in het noorden en over Perea. Dat is het gebied aan de oostkant van de Jordaan, buiten het eigenlijke Israël. Hij regeerde tot enkele jaren nadat Jezus gestorven was.

Jezus stond inderdaad terecht voor Herodes. Alleen Lukas vertelt ons dat. De andere evangeliën laten dat weg. Maar Pilatus stuurde Jezus naar Herodes omdat Jezus een Galileeër was, en Pilatus zei dat dit formeel onder het rechtsgebied van Herodes viel. Herodes is ook degene die later Johannes de Doper doodde.

Filippus, de broer van Herodes, was viervorst van Iturea en het gebied Trachonitis. Dat zijn gebieden in het noorden en oosten waarmee we ons niet veel hoeven bezig te houden, omdat Jezus in het verhaal niet in die gebieden komt. Er staat dat Lysanias viervorst van Abilene was. Men dacht ooit dat Lukas zich hierin vergiste, dat Lysanias in een andere tijd viervorst was en niet in deze periode. Van hem was bijvoorbeeld bekend dat hij zo'n dertig jaar eerder viervorst was. Maar er zijn aanwijzingen in bepaalde documenten, enkele aanwijzingen dat hij een tweede viervorstendom had, of dat het om een andere Lysanias gaat, van 4 voor Christus tot 34 na Christus. Over sommige van deze minder bekende machthebbers uit die tijd is bij de Romeinse geschiedschrijvers niet veel vastgelegd. We hebben verwijzingen of toespelingen op hen.

4

Annas, Kajafas en Gods onbekende profeet

Maar dan hebben we Annas, de hogepriester, en Kajafas. Het is interessant dat onze vertaling zegt: „Annas en Kajafas waren hogepriesters”, in het meervoud, terwijl er in het Grieks „hogepriester” staat, in het enkelvoud. Onder de wet mocht Israël maar één hogepriester hebben. Waarom waren Annas en Kajafas dan allebei hogepriester? De reden was dat Annas door de Joden als hogepriester werd geëerbiedigd en te machtig leek te zijn. Daarom zetten de Romeinse machthebbers Annas in het jaar 15 na Christus uit zijn ambt. Annas werd in het jaar 6 na Christus hogepriester en werd in het jaar 15 na Christus uit zijn ambt gezet. Zijn schoonzoon Kajafas werd in zijn plaats aangesteld, omdat Kajafas niet zo machtig en populair was onder de Joden.

Hoewel Kajafas door de Romeinen als hogepriester was aangesteld, erkenden de Joden natuurlijk Annas, omdat hij de wettige hogepriester was. Hij bleef wel enig gezag als hogepriester uitoefenen, al trad Kajafas op bij het Sanhedrin en vervulde hij de meeste taken van de hogepriester. Je herinnert je misschien dat toen Jezus in de hof van

Gethsémané werd gearresteerd, Zijn gevangennemers Hem eerst naar het huis van Annas brachten en daarna naar het huis van Kajafas. Ze wilden Annas laten zien dat ze Hem hadden opgepakt voordat ze Hem aan Kajafas lieten zien. We zouden kunnen zeggen dat ze allebei als hogepriester werden erkend, maar op verschillende niveaus. Annas werd door de Joden erkend als de ware, door God aangestelde hogepriester, en Kajafas was degene die door de Romeinen officieel tot hogepriester was verklaard.

Wat interessant is, is dat al deze belangrijke mensen worden genoemd. De hogepriesters waren belangrijke mensen in Israël. Ze hadden de leiding over het Sanhedrin, het hooggerechtshof van Israël. Al die andere machthebbers zijn Romeinse gezagsdragers, en dus staat het hele gebied onder het gezag van Rome. Rome heeft het Sanhedrin een beperkte mate van zelfbestuur gegeven. Al deze belangrijke leiders worden genoemd, en daartegenover staat er:

Het woord van de Heer kwam tot Johannes, de zoon van Zacharias, in de woestijn.

Met andere woorden, al deze belangrijke mensen waren er, maar het Woord van de Heere kwam niet tot hen. In plaats daarvan kwam het Woord van de Heere tot deze man die in de woestijn woonde, sprinkhanen at en kleding van kameelhaar droeg. God ging voorbij aan de voornaamste mensen van de samenleving en ging naar iemand die vrijwel onbekend was. Zijn Woord kwam tot hem zoals het in het verleden tot Elia was gekomen, die ook in de woestijn woonde.

5

Bekering, doop en vergeving

Dus trok hij door de hele streek en predikte een doop van bekering tot vergeving van zonden. Dat wil zeggen: je laat je dopen om te verklaren dat je je hebt bekeerd, en je bekeert je tot vergeving van zonden, zodat zonden als gevolg van bekering worden vergeven. De doop is het teken dat je dat hebt gedaan, dat je je hebt bekeerd. Als mensen zich dus gingen bekeren, moesten ze dat in het openbaar verklaren door de doop.

Lukas schreef natuurlijk ook het boek Handelingen. In Handelingen hoofdstuk 2, toen Petrus op de dag van Pinksteren had gepredikt en zijn preek voltooid was, kwamen de mensen naar hem toe. In Handelingen 2 vers 37 staat:

En toen zij dit hoorden, werden zij diep in het hart geraakt en zeiden tegen Petrus en de andere apostelen: Wat moeten wij doen, mannenbroeders?

HANDELINGEN 2:37

Hoe reageren we op dit Evangelie? Wat moeten we met deze informatie doen? Petrus zei tegen hen:

En Petrus zei tegen hen: Bekeer u en laat ieder van u gedoopt worden in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving van de zonden; en u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen.

HANDELINGEN 2:38

Wat hier interessant is, is dat hij zei:

Bekeer je, en laat ieder van jullie zich dopen in de naam van Jezus Christus, zodat je zonden vergeven worden.

Veel mensen hebben dit zo opgevat dat de doop tot vergeving van zonden is. Dat wil zeggen dat er doopwedergeboorte plaatsvindt, dat je vergeving ontvangt wanneer je wordt gedoopt. Er zijn groepen die leren dat je pas behouden bent wanneer je bent gedoopt, omdat je gedoopt moet worden tot vergeving van je zonden.

Ik begrijp het niet op die manier, en ik denk ook niet dat Lukas of Petrus het zo begreep. Wat Petrus zei, is:

Bekeer je en laat je dopen, zodat je zonden vergeven worden.

Met andere woorden, je hoort je te laten dopen als teken van je bekering. Maar welke van die twee is nu werkelijk tot vergeving van zonden? Hij behandelt die twee alsof ze één ding zijn. We zien het antwoord van Lukas in het onderwijs van Johannes de

Doper in Lukas hoofdstuk 3. Het is een doop van bekering tot vergeving van zonden. Bekering is dus de sleutel. De doop is het teken dat er bekering heeft plaatsgevonden tot vergeving van zonden. Het is niet noodzakelijk zo dat de doop je zonden vergeeft.

6

De doop als teken van innerlijke bekering

Er staan trouwens enkele uitspraken in het Nieuwe Testament die klinken alsof de doop je redt. Toen Ananias op de derde dag bij Saulus kwam, nadat Saulus op de weg naar Damascus het licht had gezien, zei Ananias:

En nu, waarom aarzelt u? Sta op, laat u dopen en uw zonden afwassen onder aanroeping van de Naam van de Heere.

HANDELINGEN 22:16

Dus hij zei:

Laat je dopen en je zonden afwassen door de naam van de Heer aan te roepen.

Sommigen vatten dat zo op dat je zonden worden vergeven of afgewassen wanneer je wordt gedoopt. Misschien is dat zo. Maar hij zei:

Laat je dopen en je zonden afwassen door de naam van de Heer aan te roepen.

Het is het aanroepen van de Naam van de Heere waardoor je zonden worden vergeven. Bij diezelfde gelegenheid word je gedoopt. In elk geval werd in de eerste eeuw begrepen dat je dat hoorde te doen.

Wanneer mensen tot geloof kwamen en zich bekeerden, werden ze vrijwel direct daarna gedoopt. Ze wachtten niet tot de volgende dag. Het was allemaal onderdeel van het proces waarin ze vanuit de wereld overgingen naar de gemeente, naar het lichaam van Christus. Mensen werden pas als christenen beschouwd nadat ze waren gedoopt. Er waren echter mensen die niet gedoopt konden worden, zoals de misdadiger aan het

kruis, die desondanks tot geloof kwam, zich bekeerde en vergeving van zijn zonden ontving. Het is dus duidelijk dat het niet de doop zelf is, maar dat het om die andere, innerlijke factoren gaat: je geloof en je bekering. Het is niet het ritueel dat je redt.

Toch werd het ritueel in de beleving van de eerste christenen nooit losgemaakt van de innerlijke ervaring. Daarom spraken ze vaak over hun doop als hun bekering, en dat was begrijpelijk. Het is net als wanneer je trouwt en de bruidegom een ring om de vinger van de vrouw schuift. Is dat het moment waarop ze getrouwd zijn? Min of meer. Het maakt deel uit van de hele reeks dingen die gebeuren. Je legt geloften af, je schuift een ring om een vinger en een voorganger verklaart je tot man en vrouw. Al die dingen gebeuren. Op welk moment ben je nu werkelijk getrouwd? Je zou kunnen zeggen: wanneer de voorganger je tot man en vrouw verklaart. Maar het is niet de verklaring van een voorganger die ervoor zorgt dat het huwelijk tot stand komt.

Waardoor zijn mensen getrouwd? Het zijn de geloften waardoor mensen getrouwd zijn. En de ring dan? De ring is er als teken dat je die geloften hebt afgelegd. Gewoonlijk wordt de ring omgedaan op hetzelfde moment dat de geloften worden afgelegd. Maar stel dat het jongetje dat de ring draagt hem kwijtraakt. De geloften worden toch afgelegd en pas een paar dagen later krijgen ze de ring, wanneer die weer wordt gevonden. Dan waren die mensen getrouwd vanaf het moment dat ze hun geloften aflegden. De ring is daar eenvoudigweg het teken van. Ze kunnen nog steeds getrouwd zijn, ook als de ring niet meteen tevoorschijn komt.

Zo is het ook met behoud. Je wordt gered doordat je in je hart zaken doet met God: door geloof en bekering tot God. Maar normaal gesproken vindt de doop op hetzelfde moment plaats. Ik zou kunnen zeggen: 'Mijn vrouw en ik zijn getrouwd toen ik die ring om haar vinger schoof.' Strikt genomen waren we getrouwd toen we onze geloften aflegden, maar ik schoof op datzelfde moment wel een ring om haar vinger.

Daarom spraken ze op die manier: ‘We werden gered toen we werden gedoopt. We wisten onze zonden af toen we werden gedoopt.’ Maar we riepen de Naam van de Heere aan, en daardoor gebeurde het. Bedenk dat er in Joël staat:

Het zal geschieden dat ieder die de Naam van de HEERE zal aanroepen, behouden zal worden. Want op de berg Sion en in Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HEERE gezegd heeft, namelijk bij hen die ontkomen zijn, die de HEERE roepen zal.

JOËL 2:32

Je wordt gered doordat je de Naam van de Heere aanroept.

7

Johannes bereidt de weg van de Heer

Veel mensen begrepen de doop verkeerd. De doop van Johannes was trouwens ook niet hetzelfde als de christelijke doop. Dat weten we omdat Paulus in Handelingen 19 in Efeze twaalf mensen ontmoette die al met de doop van Johannes waren gedoopt. Maar toen ze het Evangelie hoorden, werden ze opnieuw gedoopt in de Naam van Jezus. De doop van Johannes werd dus niet beschouwd als hetzelfde als gedoopt worden in de Naam van Jezus.

Johannes bereidde eenvoudigweg de weg van de Heere, zoals het citaat uit Jesaja dat hier in vers 4 tot en met 6 wordt gegeven ons vertelt. Hij bereidde de harten van de mensen voor om de Messias te ontvangen Die zou komen. Mensen moesten zich bekeren van de dingen die in hun hart obstakels vormden om Hem te ontvangen. De bekering moest de weg banen, om een rechte weg te maken waarlangs de Heere kon komen. Dat staat in vers 4 en verder:

Dit is Jesaja 40, vers 3 tot en met 5:

Een stem van iemand die roept in de woestijn: Bereid de weg van de HEERE, maak recht in de wildernis een gebaande weg voor onze God. Alle dalen zullen verhoogd worden, alle bergen en heuvels zullen verlaagd worden; wat krom is, zal recht worden; wat rotsachtig is, zal tot een vlakte worden. De heerlijkheid van de HEERE zal geopenbaard worden, en alle vlees tezamen zal het zien, want de mond van de HEERE heeft gesproken.

JESAJA 40:3-5

Wat betekent dit? In Jesaja 40 lijkt de context het goede nieuws te zijn voor de Joden die in ballingschap in Babylon waren, namelijk dat God voor hen de weg baande om naar Jeruzalem terug te keren. Ze waren zeventig jaar in ballingschap geweest en God vervulde nu Zijn belofte om hen naar hun land terug te brengen, zodat ze Jeruzalem en de tempel ervan konden herbouwen, enzovoort. Dat is de context van Jesaja 40, en in feite van dat hele gedeelte van Jesaja, hoofdstuk 40 tot en met 66.

Maar in de Schrift wordt de terugkeer van de ballingen uit Babylon gezien als een voorafbeelding en een schaduw van het behoud dat wij door Christus hebben. Hij bevrijdt ons namelijk uit een ander soort gebondenheid: een geestelijke gebondenheid aan de zonde. Zoals God Israël bij de uittocht uit Egypte bevrijdde, en zoals Hij hen in 539 voor Christus door Kores uit Babylon bevrijdde, zo bevrijdt Hij Zijn volk geestelijk door Christus. Wanneer je deze profetieën in het Oude Testament leest, wordt daarin werkelijk goed nieuws verkondigd aan de gevangenen in Babylon: God zal de weg voor hen effenen en die vrijmaken, zodat zij naar hun land kunnen terugkeren. Hij herstelt hen. Hij bevrijdt hen uit gebondenheid. De schrijvers van het Nieuwe Testament pasten deze profetieën zonder uitzondering toe op geestelijke zaken, in het bijzonder op ons behoud in Christus. Jesaja 40 opent dus het gedeelte van Jesaja waarin Gods bevrijding uit Babylon besproken begint te worden. Maar voor de schrijvers van het

Nieuwe Testament opent het ook de heilsgeschiedenis van het Nieuwe Testament. Johannes staat aan het begin van die geschiedenis. Hij is die stem die in de woestijn roept:

Een stem van iemand die roept in de woestijn: Bereid de weg van de HEERE, maak recht in de wildernis een gebaande weg voor onze God.

JESAJA 40:3

Wanneer hij nu zegt:

Alle dalen zullen verhoogd worden, alle bergen en heuvels zullen verlaagd worden; wat krom is, zal recht worden; wat rotsachtig is, zal tot een vlakte worden.

JESAJA 40:4

8

De weg voor de komende Koning effenen

dan verwijst dit naar het feit dat men in de oudheid natuurlijk geen goede wegen had. Wij vinden wegen vanzelfsprekend. We kunnen bijna overal naartoe rijden over goede wegen. Als er af en toe kuilen in het wegdek zitten, denken we: 'Tjonge, deze wegen zijn verschrikkelijk. Ik begrijp niet hoe iemand over deze wegen kan reizen. Om de paar honderd meter zit er een kuil.' In die tijd zouden ze maar wat graag onze wegen hebben gehad, zelfs als die in slechte staat verkeerden. Zij moesten namelijk over bergen en ruig terrein trekken, en verharde wegen hadden ze maar zelden.

Rome had een aantal belangrijke hoofdwegen verhard, zodat het gemakkelijk was om van en naar Rome te reizen. Daar komt de uitdrukking 'Alle wegen leiden naar Rome' vandaan. Ze wilden namelijk dat hun troepen gemakkelijk Rome in en uit konden reizen, naar de verre plaatsen waar ze overal in het rijk naartoe gingen om de vrede te bewaren.

Maar in vroeger tijden bestond er een gebruik voor het geval dat een dorp bezoek zou krijgen van de koning of van een hoogwaardigheidsbekleder. Naar zulke dorpen liepen meestal geen wegen. Daarom kregen de inwoners van tevoren bericht: ‘Over zes maanden komt de koning jullie stad bezoeken. Maak de wegen geschikt voor een koning om over te reizen. Als er hobbelige wegen zijn, maak ze dan vlak. Als er hoge gedeelten zijn, maak ze dan gelijk. Als er lage gedeelten zijn, vul ze dan op.’ De laagste plaatsen moeten worden verhoogd. De hoge gedeelten moeten omlaag worden gebracht. Elke berg zal laag worden gemaakt. Elk dal zal worden opgevuld. De kromme wegen moeten recht worden gemaakt. Het idee is dat de koning eraan komt, en dat je niet mag verwachten dat hij over een hobbelige weg rijdt wanneer hij je komt bezoeken. Je gaat eropuit en bereidt de weg voor zijn komst.

Dat is in figuurlijke zin wat Johannes deed: hij bereidde de weg. Hij zegt: ‘De Koning staat op het punt te komen. Je moet een effen pad maken. Je moet de hindernissen in je hart wegnemen die Hem ervan weerhouden je hart en je leven binnen te komen en door jou op de juiste manier ontvangen te worden.’ Dat is de boodschap van Johannes, en Jesaja heeft hem voorzegd. Trouwens, vrijwel alle Evangeliën wijzen Jesaja 40 aan als een voorzegging van Johannes de Doper. Het is dus niet alleen Lukas die er zo over denkt.

9

De komende toorn over Israël

Vers 7:

Hij zei tegen de menigte die uitliep om door hem gedoopt te worden: Adderengebroad, wie heeft u laten weten dat u moet vluchten voor de komende toorn?

LUKAS 3:7

‘Broed’ betekent hier een slangenfamilie. Het ‘broed’ bestaat uit de nakomelingen: een nest adders, dodelijke slangen. Deze menigten noemt hij een adderengebroad.

Ik moet erop wijzen dat in de versie van Mattheüs, in de parallelle passage in Mattheüs 3, uitdrukkelijk staat dat Johannes zag dat Farizeeën en Sadduceeën naar zijn doop waren gekomen. Toen zei hij tegen hen:

Jullie adderengebroed.

MATTHEÛS 3:7

Bij Lukas richt hij zich dus in wezen tot de menigte, maar Mattheüs vertelt ons dat hij zijn opmerkingen in het bijzonder richtte tot de Sadduceeën en Farizeeën die zich onder de menigte bevonden.

Hij zegt tegen hen:

Hij zei tegen de menigte die uitliep om door hem gedoopt te worden: Adderengebroed, wie heeft u laten weten dat u moet vluchten voor de komende toorn? Breng dan vruchten voort in overeenstemming met de bekering, en begin niet bij uzelf te zeggen: Wij hebben Abraham als vader; want ik zeg u dat God zelfs uit deze stenen voor Abraham kinderen kan verwekken. De bijl ligt zelfs al aan de wortel van de bomen; elke boom dan die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.

LUKAS 3:7-9

Hij spreekt over de komende toorn. Als we deze hele passage uit haar historische context losmaken, denken we misschien dat de komende toorn slaat op het einde van de wereld en de hel en verdoemenis, enzovoort. Maar dat stond uiteraard niet voor de deur. Het einde van de wereld stond niet voor de deur toen Johannes predikte. Johannes spreekt alsof de toorn elk moment kan komen. Hij zegt:

De bijl ligt al aan de wortel van de bomen.

Dat betekent dat de man die de boom gaat omhakken al klaarstaat met zijn bijl. Hij schat zijn slag in, terwijl hij met de bijl de wortel van de boom aanraakt. Hij staat op het punt uit te halen, en die boom zal heel snel tegen de grond gaan.

Dit oordeel waarover hij spreekt, is iets wat op handen is. Wanneer we de historische context kennen, is het natuurlijk niet moeilijk om te weten dat hij verwijst naar het oordeel dat over Israël zou komen. God zou verwoesting brengen over het volk Israël. Dat gebeurde binnen de daaropvolgende generatie, in het jaar 70 na Christus. Johannes was gekomen om dat aan te kondigen.

10

Maleachi over oordeel en genezing

Als je terugkijkt naar Maleachi hoofdstuk 4, zul je zien dat het Oude Testament afsloot met de waarschuwing, of met de belofte en waarschuwing, dat God dit oordeel inderdaad over Israël zou brengen en dat Hij Johannes de Doper zou sturen voordat Hij dat deed. In Maleachi 4:1 staat:

Want zie, die dag komt, brandend als een oven. Dan zullen alle hoogmoedigen en allen die goddeloosheid doen, stoppels worden. En de dag die komt, zal ze in vlam zetten, zegt de HEERE van de legermachten, Die van hen wortel noch tak zal overlaten.

MALEACHI 4:1

Dat is de algemene verwoesting die over Israël zal komen.

Maar Hij zegt in vers 2:

Maar voor u die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan en onder Zijn vleugels zal genezing zijn; en u zult naar buiten gaan en dartelen als kalveren uit de stal.

MALEACHI 4:2

Dat is het trouwe overblijfsel in Israël.

De Zon der gerechtigheid is Jezus.

Het overblijfsel van Israël ging inderdaad Jeruzalem uit. Zij vluchtten en bezweken niet onder het oordeel, omdat de Zon der gerechtigheid opging. De Opgang uit de hoogte bezocht hen, zoals Zacharias zei in zijn profetie in Lukas hoofdstuk 1. De dageraad van de nieuwe morgen van het nieuwe verbond, van de Messias en van Zijn tijdperk, kwam toen de Zon der gerechtigheid opging met genezing onder Zijn vleugels.

Daarom zijn er zo veel genezingen in de bediening van Jezus. Het was een vervulling van deze profetie. Zijn genezingen van afzonderlijke ziekten gaven aan dat Hij het volk genezing aanbood, of iedereen uit dat volk die haar wilde aannemen: geestelijke genezing. Het oordeel kwam eraan en de mensen hadden een keuze. Ze konden behoren tot de hoogmoedigen en goddelozen die op die als een oven brandende dag als stoppels verbrand zouden worden. Of ze konden behoren tot degenen die Gods Naam vrezen en voor wie de Zon der gerechtigheid opgaat met genezing onder Zijn vleugels. Zij zouden de stad uitgaan voordat die ten onder ging en eraan ontkomen.

11

Johannes komt in de geest van Elia

Als je verder kijkt naar vers 5 van Maleachi 4, de laatste twee verzen van het Oude Testament, zegt Hij:

Zie, Ik zend tot u de profeet Elia, voordat de dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende dag. Hij zal het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders, opdat Ik niet zal komen en de aarde met de ban zal slaan.

MALEACHI 4:5-6

Als er in jouw Bijbel ‘de aarde’ staat, kan dat ook. Het Hebreeuwse woord is eretz. Het kan met ‘land’ of ‘aarde’ worden vertaald. De New American Standard vertaalt het bijvoorbeeld met ‘land’. Dit verwijst naar het land Israël. Dit gaat over Gods dreigement dat Israël op een dag volkomen verwoest zal worden, tenzij Elia erin slaagt hun harten om te keren.

Jezus zei tegen Zijn discipelen:

En als u het wilt aannemen: hij is Elia, die komen zou.

MATTHEÛS 11:14

De engel zei tegen Zacharias, zoals we in Lukas hoofdstuk 1 zagen:

En hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vaders te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken.

LUKAS 1:17

De aankondiging van de engel en de uitspraak van Jezus maken heel duidelijk dat Johannes de vervulling van deze profetie is.

Waarom?

De komst van Johannes was het bewijs dat de vloek, het oordeel dat als een oven over het land zou branden, op handen was. Dat is wat Johannes zei:

De bijl ligt zelfs al aan de wortel van de bomen; elke boom dan die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.

MATTHEÛS 3:10

Als stoppels zullen ze worden verbrand.

Iedere Jood die hem hoorde spreken, behoorde óf tot het trouwe overblijfsel dat Gods Naam vreesde en gered zou worden, óf was een vruchteloze boom, iemand van degenen die als stoppels verbrand zouden worden en over wie Maleachi gesproken had. Dit is de boodschap van Johannes. Hij zegt: ‘Het oordeel waarover het Oude Testament sprak, is op handen. Ik ben de man die God heeft gestuurd om ervoor te waarschuwen. Dit is beslist de laatste generatie die deze waarschuwing zal horen.’

12

Afstamming van Abraham redt niemand

Hij zei in vers 7:

Hij zei tegen de menigte die uitliep om door hem gedoopt te worden: Adderengebroad, wie heeft u laten weten dat u moet vluchten voor de komende toorn? Breng dan vruchten voort in overeenstemming met de bekering, en begin niet bij uzelf te zeggen: Wij hebben Abraham als vader; want ik zeg u dat God zelfs uit deze stenen voor Abraham kinderen kan verwekken. De bijl ligt zelfs al aan de wortel van de bomen; elke boom dan die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.

LUKAS 3:7-9

Deze toorn is zonder twijfel de toorn van het jaar 70 na Christus. Uiteraard is er op de oordeelsdag ook toorn, en het zou goed zijn als we ook daarvoor vluchten. Maar dat is niet specifiek waar hij het over heeft. Hij heeft het over iets wat op het punt staat te gebeuren. De bijl ligt daar al, klaar om toe te slaan.

In vers 8 zegt hij dat ze vruchten moeten voortbrengen die bij de bekering passen, in plaats van alleen maar te zeggen:

Wij hebben Abraham als vader.

In veel perioden dachten de Joden dat ze, alleen omdat ze lichamelijk van Abraham afstamden, tot een bijzondere klasse van bevoorrechte mensen behoorden. Alsof hun afkomst iets was wat God in hun voordeel zou laten meewegen.

Maar God heeft geen kleinkinderen. Hij heeft alleen kinderen. Je moet persoonlijk een kind van God zijn om op goede voet met God te staan. Het helpt niet als je een ouder, grootouder of voorouder hebt gehad die een kind van God was, zoals Abraham of, wat dat betreft, Billy Graham of welke heilige dan ook. Als zij tot jouw voorouders behoren, zegt dat niets over jou. Zeg niet: 'Abraham is onze voorouder. Met ons zit het goed.'

Hij zegt:

Nee, God zou uit deze stenen kinderen van Abraham kunnen verwekken.

Denk eens na over wat dat betekent. Zou God uit de stenen letterlijke kinderen van Abraham kunnen verwekken? Je zou kunnen zeggen: 'God kan alles, dus ja.' Maar stel dat God inderdaad een steen nam en die veranderde in iemand die eruitzag als een Jood. Zou de afstamming van die steen helemaal teruggaan tot Abraham? Nee, zijn afkomst gaat terug tot—

een steengroeve ergens. Hij stamde nooit van Abraham af. Zelfs als God hem veranderde in iemand die eruitzag als een Jood, wat God zou kunnen doen—Hij zou een rots in een mens kunnen veranderen, daar ben ik zeker van; Hij maakte uit stof Adam—dan zou Hij van een rots een kind van Abraham kunnen maken, maar geen letterlijk kind van Abraham.

13

De ware kinderen van Abraham

Wat Johannes zegt, is dat er iets anders dan natuurlijke afstamming nodig is om een kind van Abraham te zijn. Want een steen die tot een kind van Abraham wordt gemaakt, stamt niet van Abraham af. Het gaat niet om afstamming. Het gaat om de huidige toestand van het hart van die persoon. Zoals Paulus zei:

Want niet h j is Jood die het in het openbaar is, en niet d t is besnijdenis die in het openbaar in het vlees plaatsvindt, maar h j is Jood die het in het verborgene is, en dát is besnijdenis, die van het hart is, naar de geest, niet naar de letter. Zijn lof is niet uit mensen maar uit God.

ROMEINEN 2:28-29

Dat staat in Romeinen 2, vers 28 en 29.

In Filippenzen, hoofdstuk 3, zei Paulus:

Paulus was een Jood, maar zijn lezers waren heidenen. Hij zei:

Want wij zijn de besnijdenis, wij die God in de Geest dienen en in Christus Jezus roemen en niet op het vlees vertrouwen.

FILIPPENZEN 3:3

In Galaten 3 zei Paulus:

En als u van Christus bent, dan bent u Abrahams nageslacht en overeenkomstig de belofte erfgenamen.

GALATEN 3:29

Jezus sprak in Johannes, hoofdstuk 8, tot de Joden, en zij zeiden:

Wij zijn Abrahams nageslacht.

JOHANNES 8:33

Hij zei:

Ik weet dat u Abrahams nageslacht bent. Maar als u Abrahams kinderen was, zou u de werken van Abraham doen. Dat doet u echter niet; u doet de werken van uw vader, de duivel.

JOHANNES 8:37-44

Dus een afstamming die teruggaat tot iemand die heilig was—Abraham, Izak, Jakob of welke christelijke heilige dan ook—maakt je nog geen christen. Als je afstamde van de apostel Jakobus zelf—ik moest even een apostel bedenken die een vrouw had—of van Petrus, zou dat je nog geen christen maken. Het zou je alleen maar iemand maken die, net als ieder ander, zelf zijn zaken met God moet regelen. Hij zegt: ‘Schep er niet over op dat je afstamming teruggaat tot Abraham.’ Dat telt op zichzelf nergens voor. Je moet zelf vruchten van bekering voortbrengen.

14

Vruchten en werken van bekering

Hij zei dat bomen zonder vrucht omgehakt en in het vuur geworpen zullen worden. Welke vrucht ontbreekt hun? De vrucht van bekering ontbreekt hun. Hij zegt in vers 8:

Hij zei tegen de menigte die uitliep om door hem gedoopt te worden: Adderengebroed, wie heeft u laten weten dat u moet vluchten voor de komende toorn? Breng dan vruchten voort in overeenstemming met de bekering, en begin niet bij uzelf te zeggen: Wij hebben Abraham als vader; want ik zeg u dat God zelfs uit deze stenen voor Abraham kinderen kan verwekken. De bijl ligt zelfs al aan de wortel van de bomen; elke boom dan die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.

LUKAS 3:7-9

Was Johannes de Doper, laten we zeggen, wettischer dan Paulus? Sommige mensen zeggen dat Paulus het ware evangelie voor de heidenen predikte, en dat Johannes de Doper en zelfs Jezus een evangelie predikten dat meer voor de Joden bestemd en wettischer was. Maar wat predikte Paulus hierover? Kijk eens naar Handelingen, hoofdstuk 26, dat ook door Lukas is geschreven, maar waarin Paulus predikte. Handelingen 26, vers 20.

Paulus spreekt tot koning Agrippa. Hij staat terecht en koning Agrippa is in staat om voor hem te pleiten, dus probeert hij een beroep op hem te doen. Hij zegt in vers 19:

Daarom, koning Agrippa, ben ik die hemelse verschijning niet ongehoorzaam geweest, maar heb ik eerst aan hen die in Damascus en in Jeruzalem en in heel het land van Judea woonden, en later aan de heidenen verkondigd dat zij tot inkeer moesten komen, zich tot God bekeren en werken doen die in overeenstemming zijn met de bekering.

HANDELINGEN 26:19-20

Paulus zei dat hij overal waar hij predikte, predikte dat mensen zich moesten bekeren en werken moesten doen die bij bekering passen. Dat wil zeggen: als je je werkelijk bekeerd hebt, zal dat je gedrag veranderen. Dat is hetzelfde als wat Johannes de Doper zegt. Je moet vruchten voortbrengen die bij de bekering passen.

Het is gemakkelijk om te zeggen: 'Ik bekeer me.' Het is gemakkelijk om je excuses aan te bieden, vooral als je betrapt bent en naar de gevangenis gaat, of als je je baan of je bediening verliest vanwege een schandaal waarbij je betrapt bent. Het is gemakkelijk om op televisie te huilen en te snikken en te zeggen: 'Ik bekeer me.' Nou, laten we eens zien of je je bekeert. Ik wil er niets over horen. Ik wil het zien. Dat is wat Johannes de Doper zegt. 'Ik wil zien dat je vruchten voortbrengt die bij de bekering passen.' Paulus zegt dat je werken moet doen die bij bekering passen.

Niemand in de Schrift predikte een ander evangelie dan dit. Toen Jezus begon te prediken, vertelt het evangelie van Markus ons de eerste opgetekende woorden van Jezus' bediening. In Markus 1:15 zei Jezus:

en Hij zei: De tijd is vervuld en het Koninkrijk van God is nabijgekomen; bekeer u en geloof het Evangelie.

MARKUS 1:15

15

Wat echte bekering betekent

Bekering is de boodschap van Johannes. Het is de boodschap van Jezus. Het is de boodschap van Paulus. Het is de boodschap van de Bijbel. Mensen moeten zich bekeren. Ze moeten zich omkeren. Ze moeten anders gaan denken over zonde. Bekering betekent dat je anders gaat denken.

Wat moet er specifiek veranderen? Voordat je christen bent, zondig je en verzin je daar excuses voor. Je zegt in feite tegen jezelf: 'Zo slecht ben ik niet. Niemand is volmaakt. Ik ben net zo goed als ieder ander. Zonde is helemaal niet zo verkeerd. Ik heb goede excuses voor mijn zonde. Er waren verzachtende omstandigheden toen ik dat slechte deed.' Als iemand ongelovig is, verzint hij excuses voor zijn zonde, rechtvaardigt hij die en doet hij die minder ernstig voorkomen.

Wanneer je gelovig wordt, houd je daarmee op. Je zegt: 'Nee, mijn zonde was niet iets kleins. Mijn zonde was onaanvaardbaar. Het was opstand tegen God. Zonde is niet oké. Het is niet oké als ik zondig. Kleine zonden, grote zonden, het maakt niet uit. Ik kan zonde in mijn leven niet langer verdragen.' Zo verandert je denken over zonde. Je bekeert je van je zondigen.

Dat betekent niet dat je nooit meer zondigt, maar het betekent wel dat je nooit meer wilt zondigen. Het betekent dat je je zonden nooit meer zult rechtvaardigen. Mensen zondigen vanwege zwakheid, maar de vraag is: wat doen ze ermee nadat ze gezondigd hebben? Verontschuldigen ze het? Zo ja, dan zijn ze nog niet werkelijk anders over hun zonden gaan denken. Bagatelliseren ze het? Dan hebben ze zich niet echt op de juiste manier bekeerd. Als je je bekeerd hebt, dan weet je dat je gezondigd hebt. Je hebt verdriet over je zonde. Je wilt dat niet doen. Je hebt lang geleden besloten dat je nooit meer wilde zondigen. Je zondigt toch en je verheugt je in de genade van God en de vergeving van zonde, maar je verzint geen excuses voor de zonde. Je zegt niet: 'Nou, ik denk dat ik hiermee wel wegkom.' Je maakt van de genade van God geen vrijbrief.

16

Bekering verandert hart en gedrag

Wij erkennen dat zonde een belediging van God is, en wij hebben God lief. Waarom zou je iemand van wie je houdt willen beledigen? Deze verandering van hart, deze verandering van denken, leidt uiteraard tot ander gedrag. Als je je zonde verontschuldigt, zul je de neiging om te zondigen nooit weerstaan. Als je besloten hebt dat zonde niet oké is, zul je op zijn minst proberen haar te vermijden, en vaak zal dat je lukken. Door je eigen zwakheid en onvolmaaktheid kun je soms vallen, maar je zult niet zeggen dat dit oké is. Zo weten we dat er bekering heeft plaatsgevonden: mensen houden over het algemeen op met zondigen, en wanneer ze toch bezwijken, verzinnen ze geen excuses. Ze hebben er verdriet over, belijden het tegenover God en vragen Hem om vergeving.

Dit is dus de boodschap van Johannes. Het volk moest zich bekeren. Als ze de vruchten van bekering voortbrengen, zullen ze geen vruchteloze boom zijn en zullen ze niet worden omgehakt en in het vuur geworpen dat over het volk komt. Ze zullen gered worden. Maar ze moeten niet denken dat ze gered zullen worden enkel en alleen omdat ze van Abraham afstammen. Daar gaat het bij God niet om. Het maakt Hem niet uit wie je voorouders zijn. God is nooit een racist geweest. Hij heeft nooit gedacht: 'O, jij behoort tot het juiste ras, dus jij bent goed.' Dat is racisme. God is nooit een racist geweest. Hij ziet de persoon niet aan. Iedere keer dat Paulus zegt dat God de persoon niet aanziet, staat dat in een context waarin God de Joden en de heidenen op dezelfde manier behandelt. Ze moeten allemaal in Jezus geloven, anders gaan ze verloren. God ziet de persoon niet aan, en dat betekent dat Hij ras of raciale kwalificaties niet in aanmerking neemt, enzovoort. Waarom zou Hij dat doen? Wij vinden racisme verkeerd. Volgens mij vindt God dat ook.

17

Delen met armen als vrucht van bekering

De verzen 10 tot en met 14 geven ons een tamelijk interessant voorbeeld van de prediking van Johannes. Dit voorbeeld vinden we niet in de andere evangeliën. Mattheüs, Markus en Johannes geven ons allemaal iets van het onderwijs van Johannes, maar meestal in samengevatte vorm. Lukas geeft ons enkele bijzonderheden die in geen van de andere evangeliën worden gegeven. Vers 10 zegt:

En de menigte vroeg hem: Wat moeten wij dan doen?

LUKAS 3:10

Hij heeft hun gezegd dat ze zich moeten bekeren en vruchten van bekering moeten voortbrengen. Wat is die vrucht? Wat wilt u dat wij doen? Waar bent u naar op zoek?

Hij antwoordde en zei tegen hen: Wie twee stel onderkieren heeft, moet delen met hem die er geen heeft, en wie voedsel heeft, moet ook zo doen. Er kwamen ook tollenaars om gedoopt te worden en zij zeiden tegen hem: Meester, wat moeten wij doen? Hij zei tegen hen: Eis niet meer dan wat u voorgeschreven is. Ook de soldaten vroegen aan hem: En wij, wat moeten wij doen? Hij zei tegen hen: Val niemand lastig, pers niemand af en wees tevreden met uw soldij.

LUKAS 3:11-14

We zien dat Johannes de menigte specifieke instructies geeft. Je hebt dingen over; deel ze met mensen die arm zijn. Je moet aan de armen geven. Dat is wat God altijd heeft gewild dat mensen zouden doen. Daarom geeft God mensen dingen die ze overhebben: zodat ze mensen kunnen helpen die minder hebben. Zoals Paulus zei:

zoals geschreven staat: Wie veel had verzameld, had niet over; en wie weinig had verzameld, had niet te weinig.

2 KORINTHE 8:15

Dat was het beginsel dat God openbaarde met het manna in Exodus 16. Paulus zegt in 2 Korinthe dat dit een beginsel is waarmee we bij het geven rekening moeten houden. We moeten bedenken dat als wij meer dan genoeg verzameld hebben, we daarvan moeten geven aan mensen die te weinig verzameld hebben, dat wil zeggen, die niet de gelegenheid hebben gehad om evenveel te verzamelen. We moeten delen en een hart hebben voor de armen.

Dit is eenvoudigweg een manier om te zeggen:

U mag geen wraak nemen of een wrok koesteren tegen uw volksgenoten, maar u moet uw naaste liefhebben als uzelf. Ik ben de HEERE.

LEVITICUS 19:18

Hij introduceert hier niet echt een nieuw beginsel. Dat is de oude wet. Dat is wat Jezus later het grote gebod zou noemen, samen met God liefhebben met heel je hart, ziel, verstand en kracht:

Heb je naaste lief zoals je jezelf liefhebt.

Wat betekent dat? Heb ik goede gevoelens voor mijn naaste, zoals ik goede gevoelens voor mezelf heb? En als ik nu niet veel goede gevoelens voor mezelf heb? Wat als ik werkelijk een beroerd zelfbeeld heb en mezelf eigenlijk helemaal niet zo aardig vind? Moet ik andere mensen dan ook niet aardig vinden? Nee. In de Bijbel blijkt liefde in de eerste plaats uit wat je doet. Wat doe je voor jezelf? Je beschermt jezelf. Je zorgt voor jezelf. Je geeft jezelf te eten. Je geeft jezelf kleren. Je behoedt jezelf voor rampspoed. Je

zet je in voor je eigen welzijn. Zo heb je jezelf lief. Misschien heb je geen goed gevoel over jezelf, maar je zorgt nog altijd voor jezelf. Je beschermt jezelf nog altijd tegen gevaar. Je komt nog altijd aan je eigen behoeften tegemoet. Dat is je liefde voor jezelf, en zo moet je anderen liefhebben. Als je jouw naaste even liefhebt als jezelf, dan zul je niet twee kledingstukken willen hebben wanneer iemand die je kent er niet één heeft.

Nu wonen wij in een land waar het moeilijk is mensen te vinden die helemaal niets hebben, of die op zijn minst geen toegang tot dingen hebben. Sommige mensen zijn werkelijk heel, heel arm, maar ze kunnen aan die dingen komen als ze ervoor zouden werken, of ze hebben vrienden, ouders of iemand anders die voor hen zorgt. Maar in Bijbelse tijden waren er mensen die volkomen berooid waren en daar niets aan konden doen. Er bestond geen stelsel van sociale voorzieningen. Blijkbaar hadden ze geen familiebanden waarop ze konden terugvallen. Ze waren blind of verlamd en konden niets doen, of ze waren weduwen en wezen. Voor deze mensen zorgen zoals je voor jezelf zou zorgen, bewees dat je Gods belangen werkelijk ter harte nam, want Zijn grote gebod is dat je zulke dingen doet.

18

Eerlijkheid voor tollenaars en soldaten

Vervolgens past Johannes dat toe op twee verschillende groepen. De belastinginners vroegen wat ze moesten doen. Deze belastinginners werden meestal veracht als zeer slechte mannen, en je zou kunnen zeggen: „Geef het innen van belastingen op. Neem ontslag.” Maar dat deed hij niet. Hij zei:

Vorder gewoon niet meer dan je hoort te vorderen.

Dat was natuurlijk precies wat de belastinginners vaak wel deden. Ze moesten de Romeinen een bepaald bedrag geven, dus brachten ze de belastingbetaler extra in rekening en maakten ze zelf winst. Ze staken een deel in eigen zak. Johannes zei: „Dat is oneerlijk. Jullie buiten je broeders uit. Jullie maken misbruik van hen.”

Blijkbaar vond hij dat je voor de overheid kon werken, zolang je niet bedroog. Je kon zelfs voor de Romeinse overheid werken, zoals de belastinginners deden, zolang je eerlijk was. Hij zei niet dat ze ontslag moesten nemen. Dat is interessant.

Op dezelfde manier kwamen de soldaten naar hem toe en zeiden:

Wat moeten we doen?

In de King James Version zegt hij:

Gebruik tegen niemand geweld.

Toen de King James Version de enige vertaling was die wij gebruikten, klonk het altijd alsof je moest vragen: „Hoe kan een soldaat die opdracht ‘Doe niemand geweld aan’ uitvoeren?” Is geweld niet juist waarvoor soldaten worden ingehuurd? Waar dient het leger anders voor dan om dingen kapot te maken en mensen te doden? Daar is het leger voor. Hoe kun je soldaten zeggen dat ze niemand geweld mogen aandoen? Dan kun je hun net zo goed zeggen dat ze het leger moeten verlaten.

We moeten ons echter realiseren dat dit waarschijnlijk in vreedstijd was. Er was geen oorlog gaande. Maar soldaten persten burgers vaak af om geld te krijgen. De woorden ‘do violence’ betekenen hier in het Grieks eigenlijk: heftig door elkaar schudden. Sommige vertalingen zeggen:

Ook de soldaten vroegen aan hem: En wij, wat moeten wij doen?
Hij zei tegen hen: Val niemand lastig, pers niemand af en wees tevreden met uw soldij.

LUKAS 3:14

Dat wil zeggen: gebruik je positie als soldaat niet om mensen te intimideren, zodat ze je geld geven dat ze je niet verschuldigd zijn. De New King James heeft het veranderd in:

Intimideer niemand en beschuldig niemand vals, en wees tevreden met je loon.

Met andere woorden: wees rechtvaardig, wees liefdevol en wees niet materialistisch. Johannes zei dat mensen zich van deze dingen moesten bekeren en deze kenmerken moesten vertonen, als ze erop voorbereid wilden zijn dat Jezus naar hen toe kwam.

Want Jezus zou ook zulke eisen stellen. Ze moesten in deze richting beginnen te denken om zich voor te bereiden op de komst van Jezus en om Hem te kunnen ontvangen zoals het hoorde.

19

Josephus over Johannes en de doop

Ik wil je iets voorlezen uit Josephus. Josephus is de Joodse geschiedschrijver die nooit christen is geworden, maar hij heeft wel over de Joodse geschiedenis geschreven. Hij heeft een interessante alinea over Johannes de Doper. Het is interessant dat je kunt zien dat wat hij schrijft volledig onafhankelijk is van wat de evangeliën schrijven, want hij herhaalt niet wat zij zeggen. Maar aan de andere kant bevestigt het in algemene zin ook wat de evangeliën zeggen over de bediening van Johannes de Doper en wat die inhield.

Dit staat in De oude geschiedenis van de Joden van Josephus. Het is boek 18, hoofdstuk 5, paragraaf 2. Josephus schreef dit naar aanleiding van de gebeurtenis waarbij Herodes, die Johannes de Doper had gedood, in een oorlog een nederlaag leed en veel soldaten verloor:

„Nu dachten sommige Joden dat de vernietiging van het leger van Herodes van God kwam, en dat dit volkomen terecht was, als straf voor wat hij had gedaan tegen Johannes, die de Doper werd genoemd. Want Herodes doodde hem, hoewel hij een goed man was, die de Joden opdroeg deugd te beoefenen, zowel wat betreft gerechtigheid tegenover elkaar als godsvrucht tegenover God, en zo tot de doop te komen. Want de wassing met water zou voor Hem aanvaardbaar zijn als zij die gebruikten, niet met het doel alleen sommige zonden weg te doen of vergeving daarvan te verkrijgen, maar tot reiniging van het lichaam, waarbij ervan werd uitgegaan dat de ziel vooraf reeds grondig door gerechtigheid was gereinigd.”

Josephus is altijd moeilijk te begrijpen, maar hij zegt dat Johannes er geen genoeg mee zou nemen dat mensen zich lieten dopen als ze zich slechts van enkele van hun zonden bekeerden. Hij wilde dat de doop een zinnebeeld was van de wassing van het lichaam die overeenkomt met een volledige innerlijke reiniging van alle zonde. Dus

zelfs Josephus, die geen christen was, wist dat de doop een uiterlijk teken was waarvoor eerst innerlijke verandering, innerlijke reiniging en bekering van zonde nodig waren.

20

Josephus over Herodes en Johannes' dood

Hij zegt: „Toen nu vele anderen in groten getale om hem heen samenstroonden,” dat wil zeggen, rond Johannes, „want het horen van zijn woorden ontroerde of verheugde hen zeer, vreesde Herodes dat de grote invloed die Johannes op het volk had, hem de macht en de neiging zou kunnen geven om een opstand te ontketenen.

Want zij leken bereid om alles te doen wat hij hun zou aanraden. Herodes achtte het daarom het beste om hem ter dood te brengen en zo elk kwaad dat hij zou kunnen veroorzaken te voorkomen, in plaats van zichzelf in moeilijkheden te brengen door een man te sparen die hem daar berouw van zou kunnen laten krijgen wanneer het te laat was. Daarom werd hij, vanwege de achterdochtige aard van Herodes, als gevangene naar Machaerus gestuurd, de burcht die ik eerder noemde, en daar werd hij ter dood gebracht. De Joden waren nu van mening dat de vernietiging van zijn leger als straf over Herodes was gekomen en een teken was van Gods misnoegen over hem.”

Het interessante hieraan is dat er niet wordt vermeld dat Johannes ter dood werd gebracht vanwege de beschuldigingen dat Herodes overspel pleegde. Er wordt veeleer in algemene zin gezegd dat Johannes eenvoudigweg te invloedrijk was en een opstand tegen Herodes had kunnen ontketenen. Daarom bracht Herodes hem ter dood. Dit is minder gedetailleerd als het gaat om de reden voor zijn dood, maar het spreekt die reden niet tegen. Het zou Herodes beslist niet hebben verontrust dat Johannes hem vanwege zijn overspel veroordeelde, als Johannes niet zeer invloedrijk was geweest. Het was dus de invloed van Johannes, waardoor de publieke opinie zich tegen Herodes keerde, die Herodes ertoe bracht Johannes ter dood te brengen, aldus Josephus.

Maar het is interessant dat hier een volledig onafhankelijke stem van buiten de Bijbel Johannes de Doper op deze manier noemt en de wezenlijke dingen bevestigt die de Bijbel zegt: dat hij bekering predikte, dat mensen gedoopt moesten worden en dat hij

door Herodes ter dood werd gebracht. In de Evangelien krijgen we meer en andere bijzonderheden, maar het is interessant wanneer we een externe bron hebben die helemaal niet door de Evangelien is beïnvloed en die een deel van de informatie daarin bevestigt.

21

De sterkere doopt met Geest en vuur

Nu vers 15:

En toen het volk in afwachting was en allen in hun hart zich ten aanzien van Johannes afvroegen of hij misschien niet de Christus was, antwoordde Johannes allen: Ik doop u wel met water, maar Hij komt Die sterker is dan ik, bij Wie ik niet waard ben de riem van Zijn sandalen los te maken. Hij zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur.

LUKAS 3:15-16

De dienaren, de slaven in het huishouden, trokken de sandalen van hun meester uit wanneer hij binnenkwam en wasten zijn voeten wanneer hij het huis binnenkwam. Johannes zei dus:

Ik ben het niet eens waard om Zijn slaaf te zijn. Ik ben het niet waard om een van die mensen te zijn die Zijn sandalen uittrekt en Zijn voeten wast wanneer Hij het huis binnenkomt.

Jullie denken dat ik groot ben? Welnu, Hij is zoveel groter. Johannes zegt niet:

Ik ben Zijn slaaf.

Hij zegt:

Ik ben het niet eens waard om Zijn slaaf te zijn.

Zijn wan is in Zijn hand en Hij zal Zijn dorsvloer grondig reinigen en de tarwe in Zijn schuur verzamelen, maar het kaf zal Hij met onuitblusbaar vuur verbranden.

LUKAS 3:17

Bij Mattheüs zijn deze twee verzen, of deze twee uitspraken in deze verzen, verbonden met de uitspraak hier in vers 9. In de Engelse vertaling die de spreker gebruikt, heeft Mattheüs in Mattheüs 3 drie verzen achter elkaar die allemaal eindigen met het woord 'fire', oftewel 'vuur'. Hij geeft de inhoud van vers 9, waar staat dat de vruchteloze bomen zullen worden omgehakt en in het vuur geworpen. Vervolgens geeft hij de inhoud van vers 16, waar Johannes zei dat Jezus zal dopen in de Heilige Geest en in vuur. Dan geeft hij de inhoud van vers 17:

antwoordde Johannes allen: Ik doop u wel met water, maar Hij komt Die sterker is dan ik, bij Wie ik niet waard ben de riem van Zijn sandalen los te maken. Hij zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur. Zijn wan is in Zijn hand en Hij zal Zijn dorsvloer grondig reinigen en de tarwe in Zijn schuur verzamelen, maar het kaf zal Hij met onuitblusbaar vuur verbranden.

LUKAS 3:16-17

Hij zal het kaf in het onuitblusbare vuur werpen. Deze verzen staan enigszins uit elkaar in de manier waarop Lukas het vertelt, maar Mattheüs zet de drie verzen achter elkaar; in de Engelse vertaling die de spreker gebruikt, eindigen ze alle drie met het woord 'fire', oftewel 'vuur'.

22

De vuurdoop als oordeel

Wat betekent het dat Jezus met vuur zal dopen? Wanneer de meeste christenen hier commentaar op geven, beschouwen ze het als iets positiefs. Er staat:

Hij zal dopen met de Heilige Geest en met vuur, en gewoonlijk suggereren ze dat vuur misschien iets is wat met de Heilige Geest gepaard gaat. Toen de dag van Pinksteren kwam en de mensen in de Geest werden gedoopt, verscheen er immers vuur boven hun hoofd. Sommige mensen zeggen dat vuur ijver en vrijmoedigheid vertegenwoordigt. We zien dat wanneer je in de Heilige Geest wordt gedoopt, je helemaal vurig voor God wordt, of in vuur en vlam raakt voor Jezus, of zoiets. Sommige mensen denken dat vuur staat voor beproevingen die in je leven komen nadat je met de Geest bent vervuld. Sommige mensen denken weer andere dingen.

Sommige bijzonder bijgelovige pinkstergelovigen zeggen dat je een speciale vuurdoop nodig hebt, die een vurige muur om je heen vormt en je beschermt tegen demonen en dergelijke. Er zijn allerlei bijgelovige dingen ingevoerd, en zelfs sommige dingen die niet bijgelovig zijn, maar naar mijn mening wel onjuist. Al die opvattingen die ik zojuist noemde, gaan ervan uit dat de vuurdoop iets goeds is.

Johannes bedoelt het echter niet als iets goeds. De doop met de Geest is iets goeds. De doop met vuur is het tegenovergestelde. We weten dit omdat hij zojuist heeft gezegd dat er twee soorten bomen zijn: bomen die vrucht dragen en bomen die geen vrucht dragen. Het is duidelijk dat het lot van de twee soorten bomen van elkaar verschilt. De bomen die vrucht dragen, zullen niet worden omgehakt. De bomen die geen vrucht dragen, zullen worden omgehakt en in het vuur worden geworpen.

Zo zijn er in vers 17 ook de tarwe en het kaf. De tarwe heeft een andere bestemming dan het kaf. De tarwe zal in de schuur worden bijeengebracht. Het kaf zal met onuitblusbaar vuur worden verbrand. Wat Johannes zegt, is: „Er luisteren twee soorten Joden naar mij.” Hij zegt: „Sommigen van jullie behoren tot de afvalligen, en anderen van jullie behoren tot het overblijfsel dat trouw is. Zij die vruchtbaar zijn, zijn de vruchtbare bomen en de tarwe. Zij zullen gespaard blijven. De afvalligen zijn als de

vruchteloze bomen en het kaf, die met onuitblusbaar vuur zullen worden verbrand. Wanneer Jezus komt, zal Hij een dubbele doop brengen: één voor de ene groep en één voor de andere. Hij zal met de Heilige Geest dopen. Hij zal met vuur dopen.”

Het woord dopen betekent onderdompelen of overweldigen. Hij zal de ene groep in de Heilige Geest onderdompelen. Hij zal de andere groep in vuur onderdompelen, in een vurig oordeel. In de context van de prediking van Johannes is vuur niet iets positiefs om naar uit te kijken. Het is iets negatiefs. Daar gaan de vruchteloze bomen heen. Daar gaat het kaf heen. Daar gaan degenen heen die niet tot het overblijfsel behoren, de afvalligen. Uiteindelijk zullen zij dat vuur ondergaan.

23

De betekenis van onuitblusbaar vuur

Het is waar dat Johannes aan het einde van vers 17 zegt:

Hij zal het kaf verbranden in een vuur dat niet te blussen is.

Soms roepen de woorden „onuitblusbaar vuur” bij ons het idee op van eeuwig vuur, zoals de hel. Maar als je in het Oude Testament kijkt, zul je zien dat het oordeel over Jeruzalem door de Babyloniërs geregeld wordt aangeduid als Gods toorn, als onuitblusbaar vuur.

In Jeremia 7 heeft hij het bijvoorbeeld over Gods toorn die over Jeruzalem zou komen wanneer de Babyloniërs kwamen en het volk vernietigden. In hoofdstuk 7, vers 20, zegt Jeremia:

Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Mijn toorn en grimmigheid zullen uitgegoten worden over deze plaats, over de mensen en over de dieren, over de bomen op het veld en over de vruchten van het land. Die zullen branden en niet geblust worden.

JEREMIA 7:20

Daarmee bedoelt hij Jeruzalem en de tempel.

Het is onuitblusbaar.

Ook in Jeremia 17, vers 27:

Maar als u niet naar Mij luistert door de sabbatdag te heiligen en door daarop geen last te dragen als u op de sabbatdag door de poorten van Jeruzalem binnenkomt, dan zal Ik een vuur aansteken in zijn poorten; dat zal de paleizen van Jeruzalem verteren, en het zal niet geblust worden.

JEREMIA 17:27

Dat zijn de poorten van Jeruzalem. Hij zal door middel van Babylon het oordeel over Jeruzalem brengen.

Wat zal niet worden uitgeblust? Het vuur. Het is een vuur dat niet kan worden uitgeblust. Dit is heel gebruikelijke taal voor het oordeel.

Wanneer Ezechiël eveneens spreekt over de verwoesting van Jeruzalem, in Ezechiël 20, vers 47 en 48, zegt hij:

Zeg tegen het woud van het Zuiderland: Hoor het woord van de HEERE! Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal een vuur in u aansteken, dat in u elke jonge boom en elke dorre boom verteren zal. De uitslaande vlam zal niet doven, daardoor zullen alle gezichten van zuid tot noord geblakerd worden. Dan zal alle vlees zien dat Ik, de HEERE, dat ontstoken heb. Het zal niet doven.

EZECHIËL 20:47-48

Dat zal waarschijnlijk de Negev zijn, ten zuiden van Jeruzalem.

Keer op keer spreken de profeten over Gods oordeel over Jeruzalem door middel van de Babyloniërs als een vuur van Zijn toorn dat niet zal worden uitgeblust. „Zal niet worden uitgeblust” is niet hetzelfde als „zal nooit uitgaan”. Uitblussen betekent dat iets wordt gedoofd. Een vuur uitblussen betekent dat je het dooft. Het betekent niet dat het vanzelf uitbrandt. Het betekent dat het wordt gedoofd. Je blust een vuur door er water op te gieten, of je dooft de vlam van een kaars. Dat betekent uitblussen: een vuur doven.

Wat Hij zegt, is: „Wanneer Mijn toorn tegenover jullie tot uiting komt als een brandend vuur, zal niemand het kunnen uitblussen.” Hij bedoelt niet dat het noodzakelijkerwijs voor eeuwig en altijd zal voortduren. Maar jullie zullen het niet kunnen uitblussen. Niemand kan dit weerstaan. Geen mens kan dit vuur van Mij uitblussen. Het zal zijn werk doen en alles volledig verbranden.

Dit is niet, zoals veel mensen ten onrechte denken, een soort verwijzing naar het hiernamaals of naar de vuren van de hel, al zou het heel goed kunnen dat de vuren van de hel nooit zullen worden uitgeblust. Dat is hier niet de context. Dat is niet de boodschap van Johannes de Doper. In deze context heeft hij het over wat er met het trouwe overblijfsel zal gebeuren, tegenover wat er met de afvalligen in Israël zal gebeuren.

In vers 18 staat — we hebben het weer over Lukas 3 —:

Hij gaf ook nog veel andere aansporingen en verkondigde het volk het Evangelie. Maar toen Herodes, de viervorst, door hem terechtgewezen werd omwille van Herodias, de vrouw van zijn broer Filippus, en om alle slechte dingen die Herodes deed, heeft hij ook dit nog bij dat alles gevoegd dat hij Johannes in de gevangenis opsloot.

LUKAS 3:18-20

Later zullen we lezen dat Johannes ook ter dood werd gebracht. Dit wordt buiten de chronologische volgorde vermeld, want hierna lezen we over de doop van Jezus, die vanzelfsprekend plaatsvond voordat Johannes in de gevangenis werd gezet. Maar

omdat Lukas vertelt over alle dingen die Johannes predikte, vertelt hij vervolgens dat dit Johannes ernstig in de problemen bracht. Uiteindelijk zette Herodes hem daarom gevangen. Lukas vermeldt dat vooraf, hoewel het chronologisch gezien niet op dit punt in het verhaal gebeurt. Het gebeurt later.

24

De doop van Jezus en de stem uit de hemel

Vers 21 zegt:

En het geschiedde, toen al het volk gedoopt was, en Jezus ook gedoopt was en aan het bidden was, dat de hemel geopend werd, en dat de Heilige Geest op Hem neerdaalde in lichamelijke gedaante als een duif. En er kwam een stem uit de hemel die zei: U bent Mijn geliefde Zoon, in U heb Ik Mijn welbehagen!

LUKAS 3:21-22

Welbehagen. Deze uitspraak is ongetwijfeld ontleend aan enkele uitspraken uit het Oude Testament. De meeste geleerden zouden het ermee eens zijn dat Psalm 2:7 hierachter zit. Daar staat:

Ik zal het besluit bekendmaken: De HEERE heeft tegen Mij gezegd: U bent Mijn Zoon, Ík heb U heden verwekt.

PSALMEN 2:7

Dat ligt achter deze uitspraak, waarin Hij zegt:

Jij bent mijn geliefde Zoon.

Ook spreekt Jesaja 42:1 over de Knecht van de Heere in Wie God welbehagen heeft. Beide passages in het Oude Testament, Jesaja 42:1 en Psalm 2:7, zijn Messiaans. Jezus bevindt Zich hier in het water en deze stem spreekt. Daarmee wordt Hij duidelijk aangeduid als de Messias over Wie deze verzen in het Oude Testament spreken.

Hier staat:

Jij bent Mijn geliefde Zoon.

Markus stemt ook met Lukas overeen en zegt:

Jij.

Maar Mattheüs heeft de woorden:

En zie, een stem uit de hemelen zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in
Wie Ik Mijn welbehagen heb!

MATTHEÛS 3:17

Bij Mattheüs is het alsof de woorden tot Johannes de Doper worden gesproken:

Dit is Mijn geliefde Zoon.

In Johannes 1 hebben we het getuigenis van Johannes:

Ik was erbij en zag de Geest neerdalen. Omdat ik het zelf heb
gezien, kan ik getuigen dat Hij de Zoon van God is.

JOHANNES 1:32-34

Johannes hoorde de stem net als Jezus. Waarschijnlijk hoorde Jezus het als:

Jij bent Mijn geliefde Zoon, en hoorde Johannes het als:

Dit is Mijn geliefde Zoon.

Er is geen reden waarom de uitspraak niet in de oren van verschillende hoorders gewijzigd kan zijn, aangezien ze hoe dan ook bovennatuurlijk was.

25

De twee geslachtsregisters van Jezus

De rest van dit hoofdstuk, waar we vrij snel aan voorbij zullen gaan, is het geslachtsregister van Jezus. Er staat:

En Hij, Jezus, was ongeveer dertig jaar toen Hij Zijn dienstwerk begon. Hij was, naar men dacht, de Zoon van Jozef, de zoon van Heli, de zoon van Matthat, de zoon van Levi, de zoon van Melchi, de zoon van Janna, de zoon van Jozef,

LUKAS 3:23-24

en zo verder, helemaal terug tot Adam.

We hebben in Mattheüs 1, vers 1 tot en met 16, een geslachtsregister van Jezus, en dat is anders. Dit is voor sommige mensen een probleem geweest. Zij zeggen:

Jozef kan niet twee verschillende stambomen hebben gehad.

Sommigen zeggen dat hij die wel gehad kan hebben. Er zijn mensen die dit proberen op te lossen door te zeggen dat Jozef zelf twee verschillende ouders had. De ene was een adoptieouder en de andere zijn natuurlijke ouder. Op de ene plaats hebben we het geslachtsregister van zijn natuurlijke ouder en op de andere plaats dat van zijn adoptieouder. Het is niet nodig om dit te zeggen, en er is beslist geen bewijs dat dit het juiste antwoord is. Het is slechts een poging om te verklaren waarom de twee geslachtsregisters van elkaar verschillen zoals ze dat doen.

Maar feitelijk hebben we hier naar mijn mening waarschijnlijk het geslachtsregister van Maria, en in Mattheüs hebben we beslist dat van Jozef. Mattheüs geeft ondubbelzinnig het geslachtsregister van Jozef. Er staat werkelijk:

Jakob verwekte Jozef, de man van Maria, uit wie geboren is Jezus, Die Christus genoemd wordt.

MATTHEÛS 1:16

In Mattheüs wordt ons verteld dat dit het geslachtsregister was van Jozef, die met Maria trouwde. Het geslachtsregister in Mattheüs is natuurlijk koninklijk. Het volgt de afstammingslijn vanaf David. Het bestaat uit alle koningen van Juda: David, Salomo, Rehabeam en de rest, helemaal tot Jekonia, de laatste van hen. Mattheüs maakt heel duidelijk dat Jozef generatie na generatie via de koninklijke lijn van David afstamde.

26

Jezus' afstamming via Nathan

Ook in dit geslachtsregister komt David voor, maar het is niet het koninklijke geslachtsregister. Als we in vers 31 teruggaan in de tijd, staat er:

de zoon van Meleas, de zoon van Maïnan, de zoon van Mattatha,
de zoon van Nathan, de zoon van David, de zoon van Isaï, de
zoon van Obed, de zoon van Boaz, de zoon van Salmon, de zoon
van Nahesson,

LUKAS 3:31-32

We kunnen zien dat dit geslachtsregister niet via Salomo, de zoon van David, loopt, maar via Nathan, een andere zoon van David. Dit was niet het koninklijke geslachtsregister. Dit is gewoon een ander geslachtsregister dat teruggaat tot David.

Dit zijn verschillende geslachtsregisters. Maar is dit dat van Jozef of dat van Maria? Mattheüs geeft duidelijk dat van Jozef. Maar waarom zouden we zeggen dat dit dat van Maria is? Is daar enig bewijs voor? Hoe luidt vers 23? Er staat:

Jezus Zelf begon Zijn werk toen Hij ongeveer dertig jaar oud was en was, naar men aannam, de zoon van Jozef, de zoon van Eli.

Het valt je misschien op dat in de Engelse vertaling enkele woorden cursief gedrukt staan. De woorden 'the son' staan in al deze verzen cursief. Daarmee geeft die vertaling aan dat deze woorden niet letterlijk in het Grieks staan, maar door de vertalers zijn toegevoegd. De HSV maakt dat typografische onderscheid niet zichtbaar.

Heel letterlijk staat er een reeks namen in de tweede naamval: 'Jozef van Heli, van Matthat, van Levi, van Melchi', enzovoort, helemaal tot het einde. Zo'n verbinding met 'van' kan 'afstammend van' betekenen. Jezus stamde van Abraham af, maar Abraham was niet Zijn directe voorvader. Het kan je grootvader of je overgrootvader zijn van wie je afstamt. Sommigen geloven dat Heli de grootvader van Jezus was, de vader van Maria.

27

Het geslachtsregister van Maria

Let op: Jozef komt wel in beeld, maar er staat dat men zich voorstelde of dacht dat Jezus de zoon van Jozef was. Lukas heeft al heel duidelijk gemaakt dat Jezus niet de zoon van Jozef was. Toen Maria in hoofdstuk 1 zei:

Maria zei tegen de engel: Hoe zal dat mogelijk zijn, aangezien ik geen gemeenschap heb met een man?

LUKAS 1:34

zei de engel:

En de engel antwoordde en zei tegen haar: De Heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwten. Daarom ook zal het Heilige Dat uit u geboren zal worden, Gods Zoon genoemd worden.

LUKAS 1:35

Lukas heeft duidelijk gemaakt dat Jozef niet de vader van Jezus is. Maar hij zegt dat de mensen in Jezus' omgeving Hem over het algemeen als de zoon van Jozef beschouwden. Toen Jezus dertig jaar oud was, werd Hij beschouwd als de zoon van Jozef, maar in feite was Hij van Heli. Er staan hier enkele haakjes die verplaatst zouden kunnen worden, omdat ze niet in het Grieks staan. Je zou tussen haakjes kunnen zetten:

Naar men aannam, de zoon van Jozef.

Dus toen Jezus dertig jaar oud was, dacht men dat Hij de zoon van Jozef was. Maar na het sluiten van de haakjes staat er dat Hij in werkelijkheid van Heli afstamde.

Heli zou Zijn dichtstbijzijnde mannelijke voorouder zijn. Omdat Hij geen vader had, zou dat Zijn grootvader van moederskant zijn. Dit lijkt misschien een spitsvondige redenering die bedacht is om een probleem op te lossen. Dat is het ook, maar om twee redenen is het waarschijnlijk waar. Lukas heeft in alle geboorteverhalen steeds Maria's kant van het verhaal gevolgd. Mattheüs volgt in alle geboorteverhalen steeds Jozefs kant. Mattheüs vertelt ons niets over Maria's kant. Hij vertelt alleen over Jozefs kant en geeft Jozefs geslachtsregister. Lukas vertelt ons niets over Jozefs kant van het verhaal, alleen over Maria's kant, en zou vermoedelijk ook Maria's geslachtsregister geven.

Bovendien hebben we Maria's geslachtsregister nergens als dit het niet is. Als dit het niet is, kennen we Maria's geslachtsregister niet, want er bestaat geen ander verslag van. Als dit het wel is, weten we waar Maria vandaan kwam. Als dit het niet is, hebben we geen idee waar Maria vandaan kwam. Als we niet weten waar Maria vandaan kwam, weten we niet waar Jezus vandaan kwam, want Maria was de enige menselijke ouder van Jezus. Het geslachtsregister van Jezus moet via Maria's bloedlijn worden gevolgd, en de Messias moet via de bloedlijn van David worden teruggevoerd. Dat is absoluut noodzakelijk. De Messias moet de Zoon van David zijn. Als Hij dat niet is, dan is Hij niet de Messias. Als dit niet Maria's geslachtsregister is, hebben we geen idee of Jezus van David afstamde. Het is duidelijk dat het belangrijk zou zijn voor de evangelieschrijvers om dat vast te stellen.

Daarom ben ik ervan overtuigd dat we hier Maria's geslachtsregister hebben en niet dat van Jozef. Er bestaan verschillende opvattingen, maar dit is de conclusie waartoe ik ben gekomen. We zullen niet alle namen doornemen. Dat zou zelfs niet nuttig zijn. Van de meesten weten we werkelijk niets behalve hun naam. Maar we kunnen zien dat Lukas het geslachtsregister terugvoert tot Adam. Het geslachtsregister van Mattheüs gaat slechts terug tot Abraham, omdat hij voor Joden schrijft. Maar Lukas schrijft voor

heidene en voor alle mensen. Daarom laat hij zien hoe Jezus verbonden is met het menselijk geslacht, met de menselijke familie, te beginnen bij Adam, de zoon van God. We komen nog terug op hoofdstuk 4.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 1:80
- Lukas 2:52
- Lukas 3:23
- Lukas 3:1-6
- Handelingen 2:37
- Handelingen 2:38
- Handelingen 22:16
- Joël 2:32
- Jesaja 40:3-5
- Jesaja 40:3
- Jesaja 40:4
- Lukas 3:7
- Mattheüs 3:7
- Lukas 3:7-9
- Maleachi 4:1
- Maleachi 4:2
- Maleachi 4:5-6
- Mattheüs 11:14
- Lukas 1:17
- Mattheüs 3:10
- Romeinen 2:28-29
- Filippenzen 3:3
- Galaten 3:29
- Johannes 8:33
- Johannes 8:37-44
- Handelingen 26:19-20

- Markus 1:15
- Lukas 3:10
- Lukas 3:11-14
- 2 Korinthe 8:15
- Leviticus 19:18
- Lukas 3:14
- Lukas 3:15-16
- Lukas 3:17
- Lukas 3:16-17
- Jeremia 7:20
- Jeremia 17:27
- Ezechiël 20:47-48
- Lukas 3:18-20
- Lukas 3:21-22
- Psalmen 2:7
- Mattheüs 3:17
- Johannes 1:32-34
- Lukas 3:23-24
- Mattheüs 1:16
- Lukas 3:31-32
- Lukas 1:34
- Lukas 1:35

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.